УДК 657
Помулєва В. М.[1], Полякова А.О.[2]
[1] старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»
[2] студ. гр. ФЕУ- 610 НУ «Запорізька політехніка»

ПОДАТКОВИЙ КРЕДИТ З ПДВ: ОБЛІК ТА ВІДОБРАЖЕННЯ У ЗВІТНОСТІ

Податковий кредит з ПДВ – це сума, на яку платник податку на додану вартість має право зменшити податкове зобов'язання звітного (податкового) періоду [1]. До податкового кредиту відносяться суми податку, сплачені/ нараховані за операції:

- придбання або виготовлення товарів, основних фондів (у тому числі будівництво, спорудження та створення);
- отримання послуг, що надаються особами, які не є резидентами на митній території України;
- ввезення на митну територію України необоротних активів за договорами оперативного або фінансового лізингу [2].

Такий податковий кредит за вартістю операції надається, якщо платник податків придбаває товари чи послуги, а у відповідь продавець виставляє податкову накладну на суму, що дорівнює вартості операції. Операції підтверджуються товарними накладними, бухгалтерськими квитанціями, товарними чеками, касовими ордерами, договорами та іншими документами, що підтверджують придбання товарів. Їх не потрібно подавати до податкових органів. Підприємства зобов'язані зберігати документи в установленому порядку та подавати їх на вимогу під час перевірки податковими органами.

Право на податковий кредит виникає незалежно від того, чи використовувалися придбані товари/послуги або основні засоби в оподатковуваній операції у підприємницькій діяльності платника податку протягом звітного податкового періоду та чи здійснював платник податку оподатковувану операцію протягом податкового періоду.

Для визнання податкового кредиту є важливим виконання двох умов:

- має бути дотримано «правило першої події» при визначенні дати (періоду) визнання податкового кредиту;
- податкова накладна має бути зареєстрована в Єдиному реєстрі податкових накладних. У деяких випадках можуть бути прийняті інші документи, наприклад, митні декларації.

У випадку, якщо після перерахування коштів, постачальник ще не зареєстрував податкову накладну, покупець не має права на податковий кредит з ПДВ. Іншими словами, вирішальне значення має саме реєстрація податкової накладної. Таким чином, якщо реєстрація відбулась несвоєчасною, податковий кредит виникне в тому періоді, в якому податкова накладна була зареєстрована. Якщо реєстрація податкової накладної у ЄРПН уже відбулася, то податковий кредит до Податкової декларації з ПДВ за такою зареєстрованою ПН можна включити лише впродовж 365 календарних днів з дати складання ПН (Закон 1914). Раніше, до 1 січня 2022 року, цей строк становив 1095 календарних днів з дати створення.

Беручи до уваги нові правила, період для врахування податкового кредиту становить 365 календарних днів, а період у 1095 календарних днів спливає 8 травня 2024 року. Слід зауважити, що, згідно з офіційними заявами Уряду, жодних змін в оподаткуванні ПДВ у 2024 році не передбачається.

Згідно з пунктом 10 статті 201 Податкового кодексу, податкові накладні, складені платниками податку при здійсненні операцій з постачання товарів чи послуг, а також зареєстровані в Єдиному реєстрі податкових накладних, є підставою для нарахування сум податку, що відносяться до податкового кредиту отримувача таких товарів та послуг [1].

Відсутність реєстрації податкової накладної в ЄРПН у продавця як платника податку на товари та послуги, не дає права покупцю на включення суми ПДВ до складу податкового кредиту.

Якщо сума податку, раніше включена до податкового кредиту, не підтверджена документально на момент перевірки платника податків контролюючим органом, платник податків буде нести відповідальність відповідно до Податкового кодексу.

В умовах воєнного стану деякі платники можуть стикатися з проблемами такого документального підтвердження податкового кредиту, відображеного у звітності. Платникам слід враховувати спеціальний механізм підтвердження даних податкової звітності з п.п. 69.29 підрозд. 10 розд. XX ПКУ. Він застосовується, якщо первинні документи втрачені (знищені чи зіпсовані) або знаходяться на територіях населених пунктів, де проводяться (проводилися) бойові дії (ці території визначає Кабмін) і їх неможливо вивезти або їх вивезення пов'язане з ризиком для життя та здоров'я платника податків, фізичних осіб чи неможливе у зв'язку з іншими адміністративними перешкодами, встановленими органами влади.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/conv#Text
2. Стаття 198 ПКУ «Податковий кредит» URL: https://kodeksy.com.ua/podatkovij_kodeks_ukraini/statja-198.htm